

ÇOCUK NÖROLOJİ HASTALARINDA AŞILAMA

Zehra KARDAŞ¹

Meda KONDOLOT²

GİRİŞ

Nörolojik hastalığı olan çocukların önemli bir kısmı primer hastalıkları veya aldıkları tedavilerin bir sonucu olarak enfeksiyon hastalıkları açısından risk altındadır. Morbidite ve mortalitenin en önemli nedenlerinden birisi enfeksiyonlardır. Bu nedenle aşı-lama aşı ile önlenebilir enfeksiyon hastalıklarından korunmak açısından önemlidir.¹ Bununla birlikte nöroloji hastalarının aşı-lamalarında çeşitli nedenlerle aksamalar yaşandığı bilinmektedir.^{2,3} Sık ve uzun süreli hastaneye yatışlar ve hastanın kliniğinin stabil olmaması aşıların ertelenmesinde sıklıkla bildirilen nedenlerdir.² Doğru yönetim için her basamakta sağlık çalışanlarının hastaların aşılanmasını takip etmesi, bu konuda güncel ve yeterli bilgiye sahip olması önemlidir.

Nörolojik hastalığı olan çocuklar, bazı istisnai durumlar dışında, aşı takvimine uygun bir şekilde zamanında aşılanmalıdır. Ülkemizde uygulanmakta olan çocukluk dönemi ulusal aşı takvimi tablo 1'de verilmiştir.⁴ Ulusal programda yer almayan aşılar konusunda da mutlaka bilgilendirme yapılmalıdır.

¹ Uzm. Dr., Kayseri Şehir Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Sosyal Pediatri Kliniği, dr.zehradurak@gmail.com

² Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD., Sosyal Pediatri BD., medakondolot@gmail.com

ması ve gerektiğinde konunun uzmanlarına danışılarak aşıların doğru bir şekilde, zamanında uygulanması sağlanmalıdır.^{2,3,18}

Dikkat edilmesi gereken bir diğer önemli nokta immünsupresif tedavi almakta olan hastaların ev halkının aşılansmasıdır. Ev halkının aşılansması en az hastanın aşılansması kadar önemlidir. İmmünsupresif hastanın ev halkı ve yakın temaslılarının suçıçeği, KKK, DaBT ve influenza aşılarıyla yaşlarına uygun şekilde aşılanmış olmaları hastanın enfeksiyona yakalanma riskini anlamlı ölçüde azaltmaktadır. Bununla birlikte immünsupresif hastanın ev halkının rutin aşıları uygulanırken de dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. Ev halkına uygulanacak inaktif aşılarda herhangi bir düzenlemeye gerek yoktur, ancak evde immünsupresif birey varlığında evde yaşayan diğer bireylere OPA uygulanması kontrendikedir. Rotavirus aşısı uygulanırken de aşının uygulandığı bebeğin bakımının immünsupresif birey tarafından gerçekleştirilmemesi ve hijyen önlemlerine dikkat edilmesi çok önemlidir. Suçıçeği ve zoster aşıları sonrasında da döküntüler olması halinde bu bireylerin döküntüleri kabuklanıncaya kadar hastayla temastan kaçınmaları önerilmelidir.^{11,18,28}

KAYNAKLAR

1. Esposito S, Passera S. Vaccination in patients with disorders of the muscle and neuromuscular junction. *Expert Rev Vaccines*. 2013;12(11):1341-9.
2. Kondolot M, Bayram AK, Canpolat M, et al. Vaccination Status of Children with Neurological Disorders and Associated Factors. *Turkish Journal of Pediatric Disease*. 2017;11(4):265-70.
3. Bozkaya Y S, Karadag O E, Olgac D N, et al. Evaluation of immunization status in patients with cerebral palsy: a multicenter CP-VACC study. *Eur J Pediatr*. 2022;181(1):383-391.
4. T.C Sağlık Bakanlığı. Halk sağlığı Genel Müdürlüğü. Aşı Portalı. (10.02.2023 tarihinde <https://asi.saglik.gov.tr/asi-takvimi2> adresinden ulaşılmıştır).
5. American Academy of Pediatrics. Influenza. In: Kimberlin DW, Barnett ED, Lynfield R, Sawyer MH, eds. *Red Book: 2021 Report of the Committee on Infectious Disease*. 32 st ed. Itasca, IL: American Academy of Pediatrics; 2021. p.447-56.

6. Centers For Disease Control and Prevention Underlying Medical Conditions Associated with Higher Risk for Severe COVID-19: Information for Healthcare Professionals. Updated Feb. 9, 2023. (15/02/2023 tarihinde <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/clinical-care/underlyingconditions.html> adresinden ulaşılmıştır).
7. Li X, Lin Y, Yao G, Wang Y. The Influence of Vaccine on Febrile Seizure. *Current Neuropharmacology*. 2018;16(1):59-65.
8. Craiu D, Renner Primec Z, Lagae L, et al. Vaccination and childhood epilepsies. *Eur J Paediatr Neurol*. 2022;36:57-68.
9. Vestergaard M, Hviid A, Madsen KM. MMR Vaccination and Febrile Seizures: Evaluation of Susceptible Subgroups and Long-Term Prognosis. *JAMA*. 2004;292(3):351-357.
10. Deng L, Wood N, Danchin M. Seizures Following Vaccination in Children: Risks, Outcomes and Management of Subsequent Revaccination. *Aust J Gen Pract*. 2020;49(10):644-9.
11. Kroger A, Bahta L, Long S, Sanchez P. General Best Practice Guidelines for Immunization. Best Practices Guidance of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP). (15/02/2023 tarihinde <https://www.cdc.gov/vaccines/hcp/acip-recs/general-recs/downloads/general-recs.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
12. Tartof SY, Tseng HF, Liu IL, et al. Inpatient Admission for Febrile Seizure and Subsequent Outcomes Do Not Differ in Children With Vaccine-Associated Versus Non-Vaccine Associated Febrile Seizures. *Vaccine*. 2014;32(48):6408-14.
13. Deng L, Wood N, Macartney K, et al. Developmental Outcomes Following Vaccine-Proximate Febrile Seizures in Children. *Neurology*. 2020;95(3):e226-38.
14. Jackson LA, Carste BA, Malais D, Froeschle J. Retrospective Population-Based Assessment of Medically Attended Injection Site Reactions, Seizures, Allergic Responses and Febrile Episodes After Acellular Pertussis Vaccine Combined With Diphtheria and Tetanus Toxoids. *Pediatr Inf Dis J*. 2002;21(8):781-6.
15. Alderslade R, Bellman MH, Rawson NSB, Ross EM, Miller DL. (1981) The National Childhood Encephalopathy Study: A Report on 1000 Cases of Serious Neurological Disorders in Infants and Young Children From the NCES Research Team. Department of Health and Social Security. London: Her Majesty's Stationery Office 79-169.
16. Sun Y, Christensen J, Hviid A, et al. Risk of Febrile Seizures and Epilepsy After Vaccination with Diphtheria, Tetanus, Acellular Pertussis, Inactivated Poliovirus, and Haemophilus Influenza Type B. *JAMA*. 2012;307(8):823-31.
17. World Health Organization. Vaccine Safety and False Contraindications to Vaccination- Training Manual. World Health Organization (2017). (15/02/2023 tarihinde https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_

- file/0009/351927/WHO-Vaccine-Manual.pdf adresinden ulaşılmıştır).
18. Velipaşaoğlu S. (2020). Özel Durumlarda Bağışıklama. Gökçay G, Beyazova U, editörler. İlk Beş Yaşta Çocuk Sağlığı İzlemi. 2. Baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri. p.595-610.
 19. Pruna D, Balestri P, Zamponi N, et al. Epilepsy and Vaccinations: Italian Guidelines. *Epilepsia*. 2013;54(7):13-22.
 20. Tro-Bauman B, von Spiczak S, Lotte J, et al. A Retrospective Study of the Relation Between Vaccination and Occurrence of Seizures in Dravet Syndrome. *Epilepsia*. 2011;52(1):175-8.
 21. Ohya T, Nagai T, Araki Y, et al. A Pilot Study on The Changes in Immunity After ACTH Therapy in Patients With West Syndrome. *Brain & Development*. 2009;31(10):739-43.
 22. American Academy of Pediatrics. Immunization In Special Circumstances. In: Kimberlin DW, Barnett ED, Lynfield R, Sawyer MH, eds. Red Book: 2021 Report of the Committee on Infectious Diseases. 32 st ed. Itasca, IL: American Academy of Pediatrics: 2021.p.72-88.
 23. Esposito S, Bruno C, Berardinelli A. Vaccination Recommendations for Patients With Neuromuscular Disease. *Vaccine*. 2014;32(45):5893-5900.
 24. Furer V, Rondaan C, Heijstek MW, et al. 2019 Update Of EULAR Recommendations For Vaccination in Adult Patients With Autoimmune Inflammatory Rheumatic Diseases. *Ann Rheum Dis*. 2020;79(1):39-52.
 25. Lebrun C, Vukusic S; French Group for Recommendations in Multiple Sclerosis (France4MS) and the Société Francophone de la Sclérose En Plaques (SFSEP). Immunization and multiple sclerosis: Recommendations from the French multiple sclerosis society. *Mult Scler Relat Disord*. 2019;31:173-188.
 26. Solmaz I, Anlar B. Immunization In Multiple Sclerosis And Other Childhood Immune Mediated Disorders of The Central Nervous System: A Review of the Literature. *European Journal of Paediatric Neurology*. 2021; 33:125-34.
 27. Reyes S, Ramsay M, Ladhani S, et al. Protecting People with Multiple Sclerosis Through Vaccination. *Pract Neurol*. 2020;20(6):435-45.
 28. Ljugman P. (2013) Vaccination of Immunocompromised Hosts. In: Vaccines. Plotkin SA, Orenstein WA, Offit PA, (eds). 6th edition. Elsevier Inc: Saunders, 1243-56.